GÖR COLLAGE MED BILDER

Introduktion för läraren

Nyhetsjournalistik är inte bara text och fakta, man använder också bilder i stor utsträckning. Bilder kan användas för att förstärka eller förtydliga ett budskap, redogöra för en händelse och de kan påverka våra känslor. Men bilder ska inte användas på fel sätt i tidningen, de omfattas också av publicitetsreglerna. Det innebär att även bilder måste vara korrekta och inte kränkande. De ska heller inte användas på ett sätt så att de vilseleder eller lurar läsaren, exempelvis genom bildmontage eller retuschering. Publicitetsreglerna finns hos ***Medieombudsmannen***. Bilder används också i reklam. I ***Marknadsföringslagen*** och ***Handelskammarens regler*** kan man läsa vad som gäller för marknadsföring.

Se även Mediekompass skrivarskola, kapitel 12 – *Bilder som journalistik* – i ***Publicistguiden***.

Med utgångspunkt i en bildanalysmetod kan du som lärare prata med eleverna om vad de ser i en bild och vilka intryck de får, men utan att krångla till det för mycket. Hos *UR* finns en informativ film om att göra bildanalys: ***UR Skola***. Filmen är tänkt för högstadiet, men kan även fungera på mellanstadiet och som inspiration för lärare.

En bildanalys kan göras i tre steg där man frågar sig: 1 – Vad ser jag i bilden? 2 – Vad känner jag när jag tittar på bilden? 3 – Vad är syftet med bilden.

Moment 1 – Visa eleverna hur man kan analysera bilder

Använd din dagstidning eller exempelvis *SvD Junior* att hämta bilder från. Välj ut ett antal lämpliga bilder och visa hur man kan analysera dem. Ställ en bildanalytisk fråga i taget och låt eleverna delta i diskussionen.

> **Fråga 1:** Vad ser ni i bilden? Beskriv bilden så utförligt som möjligt. Skriv upp orden på tavlan.
>
> **Fråga 2:** Vad får ni för känsla när ni tittar på bilderna? Är det glada eller ledsna bilder? Blir ni nyfikna? Vad i bilden är det som får er att känna så? Väcker samma bild olika känslor hos eleverna?
>
> **Fråga 3:** Varför tror ni att bilden är i tidningen? Vill man säga något, eller kanske sälja något?

Moment 2 – Leta egna bilder, analysera, sortera och gör collage

Förslagsvis får eleverna arbeta i grupp med detta moment. Använd en tidning eller en tidnings webbsajt och klipp ut bilderna utan text. Eleverna diskuterar bilderna enligt bildanalysens tre frågor och sorterar dem exempelvis som bildjournalistik och reklambilder. Dela därefter upp bilderna efter exempelvis manligt/kvinnligt/könsneutralt och vidare efter känsla som exempelvis allvar/humor/glada/ledsna. Gör collage av bilderna.

Framträder något mönster i collaget? Hur skiljer sig reklam från journalistik? Visas män och kvinnor på olika sätt?

Källor och information

Dagstidningar, samla in tidningar i tid för Tidningsveckan. Ofta går det att beställa klassuppsättningar av din lokaltidning, se om du hittar den på Mediekompass: http://www.mediekompass.se/hitta-din-tidning/

Mediekompass skrivarskola med Publicistguiden: http://www.mediekompass.se/skrivarskola/

Publicitetsreglerna hos Medieombudsmannen: https://medieombudsmannen.se/publicitetsregler/

UR Skola, om att göra bildanalys: https://urskola.se/Produkter/197518-Orka-plugga-Att-skriva-bildanalys

Marknadsföringslagen: https://www.konsumentverket.se/for-foretag/marknadsforing/marknadsforingslagen/